Napjaink

A sajtó csak akkor teljesiti társadalmi feladatát, ha gondosan figyeli a közélet minden tünetét és helyes, épitő kritikával kiséri azt. A »Délmagyarország« teljesiteni kivánja hivatását. Részt kiván venni a közvélemény irányitásában. Értékelni, segiteni kiván minden helyes kezdeményezést, népszerüsiteni minden értékes gondolatot, de szót emel az ellen, ami helytelen.

•

FELZAKLATOTT KÖZÉLETÜNKBŐL hiányzik sokszor a vezetők megnyugtató türelme, a biztató szó, a felülemelkedettek elnéző mosolya. Inkább ijesztgetnek, ránk szólnak, gyakran fenyegetnek is. Pedig talán soha sem volt szükség annyi fegyelmezett önuralomra, az okos szó megnyugtató erejére, mint éppen most.

Az élet hozza a mindennapok problémáit. Tegnap plakátokat szakitottak le, ma sok gyermek szaladgál az utcán. Ezek megoldásához nyugalom kell és felülemelkedettség. Ezek okos megoldása adja vissza a lakosság nyugalmát, biztonságérzetét. Ne legyünk maximálisták, ne támaszkodjunk a törvény rideg erejére ott, ahol ez fölösleges. A paragrafusok hideg textusa helyett próbáljunk inkább nevelni, tanitani. Alig ért el hozzánk a szabadság — meg kell tanulnunk élni vele.

Jelöljünk ki talán a gyermekek részére alkalmas játszótereket, biztositsuk azok nyugalmát számukra, legalább a napsütés óráira. Mivel ijesztjük őket? Kik akarják őket bántani? Hol a mumus? Mi nem ismerjük.

Otthon fütetlen a lakás. A játszótereket néha a nap melegiti.

•

A ZÁRT KAPUK szellőzése uralkodik a városban. Minden ház kapuja csukva van. Butorozott szobát kerestem. Ügynökön hat cimet adott. Egyik házba sem tudtam bemenni a délelőtt késő óráiban: zárva voltak a kapuk. Az egész város fél. Elinduló pletykák, tudatos, sátáni nyilas mesék és otromba hazugságok megfélemlitették Szeged polgárait. Magukra zárták a kapukat.

A zárt kapu politikája rossz politika. Rablók ellen még nem találták fel a letörhetetlen lakatot. Tolvaj előtt nincs kinyithatatlan ajtó. Próbálkozzunk meg a bizalom, a baráti nyiltság fegyvereivel. A kapuk zárja lassanként zárttá teszi önmagunk lelkét is és nem nyilunk meg senki előtt, a barát előtt sem. Igy nem csoda aztán, ha barátaink is ellenséget látnak bennünk.

A vihar elvonult már Szeged felett. A gyülevész bandák rabló vágyát megfékezték a hatóságok. Kiktől féltjük hát még mindig földi javainkat? Nyilas suttogók azt állitják, hogy az oroszoktól. Ez nem lehet igaz, hiszen ezek minden tárgyi jónál többet hoztak: a szabadságot.

RUDOLF HESS, aki egy angliai hadifogolytáborban van őrizetben, csöndben, szomoruan állapitja meg, hogy Németország elvesztette a háborut. Himmler-ellenes, mert azt állitja, hogy az SS vezér elárulta Hitlert.

EGY lengyel árulót, aki a németeknek dolgozott és önként jelentkezett az SS kötelékébe, Lublinban kivégeztek.

FRANCIAORSZÁG élelmiszerellátása lassan, de biztosan javul. 275 gram helyett 350 gram a napi kenyér fejadag, 9 helyett 25 deka hust kapnak hetenként a franciák, havonta egy deka zsiradék helyett most 3 és fél dekat. Naponta ezentul 5000 hektoliter bor fog Párisba érkezni.

A szegedi iskolákban folyik a tanitás

Annak, hogy a város élete normális mederbe terelődik, egyik legbiztosabb jele, hogy az iskolákban zavartalanul folyik a tanitás. A szülők eleinte kissé bizalmatlanok voltak, nem mertek elengedni gyermekeiket felügyelet nélkül, de ma már megszokott képe az utcának, hogy az iskolás gyermekek kettesével, hármasával igyekeznek a tanintézetbe, vagy csoportosan indulnak hazafelé, akár csak a háborus idők előtt.

Az iskolai oktatás megindulását dr. Becker Vendel, az uj tankerületi főigazgató szervezte meg, aki valóban derekas munkát végzett ezzel. Felkerestük a tankerületi főigazgatót, aki a következőkben tájékoztatott bennünket arról, hogy miként áll az iskolai oktatás ügye Szegeden s melyek azok az uj irányelvek, amelyek szerint a tanuló ifjuság az életre készül.

Tanügyi problémák

— A tanitás Szeged város belterületén mindenütt, de a külterületen is sok helyütt szépen folyik,

—mondotta a főigazgató. — Azok a nehézségek, amelyek a háboruval kapcsolatosan előállottak, lassanként eliminálódnak. Az iskolákban a bombázások következtében hiányosak még az ablakok, nincsen fűtőanyag s egyéb zökkenők is vannak, de a város hatósága igazán mindent elkövet, hogy ezeket az akadályokat áthidalja.

Megtudtuk, hogy a Szeged belterületi elemi iskolák közül

csak az izraelita népiskola — egyelőre tanulók hiányában, — nem működik.

A többi népiskolába, összesen 86 osztályba beirattak 3156 gyermeket. A külterületen valamivel nehezebb a helyzet, mert a

tanerők legnagyobb része elmenekült, vagy bevonult,

a női tanerők, akik ittmaradtak, beköltöztek a városba. Érdekes tervet vetett fel például a kiskundorozsmai körzet oktatásának biztositására az ottani igazgató, aki a

vándortanitást akarja bevezetni a kerületben.

A tápéi, röszkei, szeged-alsóközponti, városstanyai, sándorfalvai, öttömösi, pusztamérgesi, szegvári iskolák viszont működnek s így a tanyavilágban a népoktatás elég normális mederben folyik.

A belterületen az elemi iskolák zsufoltak, egy-egy összevont osztály 70 növendéket is számlál s igy az a helyzet, hogy

az elmult évi növendékállománnyal szemben legfeljebb 20 százalékos csökkenés tapasztalható.

Egy kis statisztika

A középiskolai tanitás is zavartalan. Az eddigi három fiugimnázium: a kegyesrendiek gimnáziuma, a Baross Gábor és a Klauzál Gábor gimnáziumok az utóbbinak épületében állami fiugimnázium gyüjtőcim alatt működnek. A leányok számára továbbra is két gimnázium áll fent: az Állami Szent Erzsébet Leánygimnázium és az apácanővérek alsóvárosi leánygimnáziuma. Az állami kereskedelmi leányiskola pedig az állami leánygimnázium vendége. Az állami fiugimnáziumnak 9 osztálya van 438 tanulóval, a leánygimnáziumnak 8 osztálya 141 tanulóval. A római katolikus leánygimnáziumba 240 növendék iratkozott be, miután a növendékek legnagyobbrésze azonban vidéki, csak 70 tanulója van ennek az intézetnek. A fiukereskedelmi iskolában 4 osztályba jár 106 növendék, a leányokhoz pedig ugyancsak négy osztályba 310. A tanitóképző és a tanitónőképző az idén együtt van, mégpedig az alsóvárosi zárda falai között. Ez az első eset, hogy az apácanővérek nemcsak leánynövendékeket oktatnak. A vegyiipari középiskola növendékei két épületben tanulnak ideiglenesen, az elméleti oktatást a Klauzál gimnáziumban, a gyakorlatit saját épületükben kapják. Ennek az intézetnek igen kevés jelenleg a növendéke: négy osztályba összesen 33 fiu iratkozott be. Ugyancsak kevés a zárdai ipari leányközépiskola növendékeinek a száma, itt négy osztályban összesen 30 növendék nyert oktatást. Igaz, hogy több, mint 100 iratkozott be, de ezek nagyrésze vidéki s vasutforgalom hiányában nem közelitheti meg a várost. A felsőipariskola 3 osztályában 61 növendék tanul s az oktatás három helyen folyik. Ennek az intézetnek nagyon megcsappant a növendékserege, ugyanis a tanulók száma itt 500 körül szokott lenni. A gyakorló polgáriiskolában három polgári iskola növendékei számára folyik a tanitás: a gyakorló polgári iskoláé, a Margit-utcai leány polgári iskoláé és a Szent Imre fiuiskoláé. A Madách-utcai polgári fiuiskola jelenleg a Margit-utcai leány polgári iskolában helyeztetett el. A három együtt működő polgári iskola növendékeinek száma 8 osztályban 370, a Madách-utcai fiuiskoláé pedig 7 osztályban 284. A Dugonics-utcai polgári leányiskolában 8 osztály 319 növendéket számlál, az apácanővérek polgári leányiskolája pedig 4 osztályban 168-at. Az iparos tanonciskola növendékeinek száma összesen 990, a kereskedő tanonciskoláé pedig 65. A siketnémák és vakok intézetében egyelőre nem folyik tanitás.

Tanitási irányelvek

Az uj tanitási irányelvekkel kapcsolatosan dr. Becker Vendel főigazgató mondotta, hogy a tantervben nincsen változás. Az oktatás mindenütt a megszokott tankönyvekből folyik tovább, a régi tankönyvekből. Persze, tankönyvekben nagy a hiány, de ezt azzal orvosolják, hogy a szükséghez képest röviden összefoglalt jegyzetekkel folyik a tanitás. A tanerőkben is hiány mutatkozik, de a nyugalomba vonult tanárok s az ittmaradtak nagy lelkesedéssel állnak az ifjuság nevelésének szolgálatában. Természetes, hogy amennyiben uj, fiatal tanerők lesznek, a nyugállományu tanárok ismét visszavonulhatnak majd.

— A tantárgyak közül a honvédelmi ismeretek tanitását a tanári kar önként kikapcsolta s természetesen elmarad a leventeképzés is,

— mondotta a főigazgató. — Az oktatás irányelveihez tartozik, hogy az időknek megfelelően megváltoztatunk egyes dolgokat. Az magától értetődik, hogy

a németek iránti érzelmek gyökeresen megváltoztak, mert nemzetünk válságos helyzetét nekik s magyar hiveiknek köszönhetjük.

Ennek megfelelő az idevonatkozó tárgyak anyagának átcsoportositása.

Erősen ki kell domboritani az ifjuság előtt a demokratikus

világnézeti eszméket, az irodalomtörténetben pedig Ady Endre és József Attila müveit a a méltó megvilágitásban ismertetjük.

A magyar és orosz történelmet részletesen tanitjuk s összefoglaló müvelődéstörténetet ismertetünk meg az ifjusággal.

— Ki kell emelnem, hogy az orosz katonai parancsnokság milyen nagy sulyt fektet a tanuló ifjuság háboritatlanságára és biztositani kivánja a város területén működő iskolák tüzifaszükségletét, hogy a tanitás zavartalanul folyhassék.

— Életrevaló, komolyan dolgozni tudó, fegyelmezett, jellemes magyar ifjuságot akarunk nevelni!

— fejezte be nyilatkozatát dr. Becker Vendel tankerületi főigazgató.

Az orosz sajtó a spanyol fasizmus felszámolását követeli

Moszkva, november 23. Az Izvesztija irja: »Spanyolországnak mégmindig csak egy része látja be, hogy Hitler Németországa kikerülhetetlenül elveszti a háborut. Franco akár egy sakál követte Hitlert a prédából való részesülés reményében. Franco annakidején kijelentette, hogy a Falange a nemzeti szocializmus és fasizmus oldalán harcol. A hires »Kék hadosztályt« kiküldte az orosz frontra, ahol az orosz csapatok megsemmisitették azokat. Spanyolország állitólagos semlegessége blöff volt. Franco valójában Németország mellett állt. Országa a fasizmus katonai és politikai bázisa volt. Hiába próbálja most Franco bizonygatni, hogy Spanyolország semleges volt és hiába követeli Spanyolország meghivását a békekonferenciára azzal, hogy bebizonyitotta békeszeretét. Francót, mint háborus bünöst kell kezelni, mert a németeket segitette.

Rövidhirek

DÁN HAZAFIAKNAK sikerült megsemmisiteni a német hatóságok kezében lévő az ellenálló mozgalomról szóló iratokat. A dán ellenállók állandóan zavarják a német szervezkedést.

A FRANCIA ELLENÁLLÁSI mozgalom harcosai, akik négy éven át harcban állottak a németekkel, most nyilvánosságra hozták, hogy soraik között igen sok osztrák is hősiesen harcolt és vérét ontotta a francia függetlenségért.

CSANKAISEK tábornaggyal a szövetséges főparancsnokság katonai megbizottja megegyezést létesitett, amely szerint a kinai csapatokat a szövetséges főparancsnokság bárhol harcbavetheti, a Japán elleni háboruban.

SZALONIKI KIKOTOJÉBE befutott az első angliai konvoy. A hajókaraván hajók hosszu sorából állott és tömérdek anyagot hozott nemcsak az inséget szenvedő balkáni lakosság részére, hanem a szövetséges seregek utánpótlásához is.

A FRANCIA SAJTÓ méltatja azt a gyors és kitünő munkát, amit a szövetséges müszaki csapatok és a francia szakmunkások végeztek a Rhone és Szajna csatorna teljes helyreállitásában. A forgalom a csatornán már meg is kezdődött.

A NÉMET FŐHADISZÁLLÁS rendkivül szigoru rendeletet adott ki a csapatok részére, hogy a katonák parancs nélkül egy talpalatnyi földet se adjanak fel. Az utasitásra azért volt szükség, mert a németek mind nagyobb számban mennek át az oroszokhoz.